

แผนการเรียนรู้บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง สหกรณ์พอเพียง

ชื่อวิชา ส32102 สังคมศึกษา 4

รหัสวิชา ส32102

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม จำนวนเวลาเรียน

5 ชั่วโมง

1. มาตรฐานการเรียนรู้ / ตัวชี้วัด

ส. 3.1 เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภค การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพ

ตัวชี้วัด

1. ตระหนักถึงความสำคัญของระบบสหกรณ์ในการพัฒนาเศรษฐกิจในระดับชุมชนและประเทศ (ม.4-6/3)
2. วิเคราะห์ปัญหาทางเศรษฐกิจในชุมชนและเสนอแนวทางการแก้ไข (ม.4-6/4)

2. สาระสำคัญ / ความคิดรวบยอด

การจัดระบบสหกรณ์ต้องคำนึงถึงการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินงาน และวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานระบบสหกรณ์ เพื่อตระหนักถึงความสำคัญของระบบสหกรณ์ในโรงเรียน และเป็นแบบอย่างในชุมชน

3. สาระการเรียนรู้

สาระการเรียนรู้แกนกลาง

1. ที่มาของสหกรณ์
2. รูปแบบของสหกรณ์
3. ความสำคัญของระบบสหกรณ์ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ

4. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

1. ความสามารถในการคิด
2. ความสามารถในการแก้ปัญหา
3. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต
4. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

5. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. ซื่อสัตย์สุจริต
2. อยู่อย่างพอเพียง
3. มุ่งมั่นในการทำงาน
4. มีวินัย

6. ชิ้นงาน / ภาระงาน (รวบยอด)

ชิ้นงานการนำเสนอองค์ความรู้เรื่องสหกรณ์ รูปแบบต่างๆ โดยนำเทคโนโลยีมาใช้ตามความถนัด

7. การวัดประเมินผล

7.1 การประเมินผลก่อนเรียน

1. ทำแบบทดสอบก่อนเรียนเรื่อง กู้หน้อย สหกรณ์พอเพียง

7.2 การประเมินระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

1. ใบงานที่ 2.1 เรื่อง ที่มาของสหกรณ์ วัฒนาการของสหกรณ์ในประเทศไทย
2. ใบงานที่ 2.2 เรื่อง รูปแบบของสหกรณ์
3. ใบงานที่ 2.3 เรื่อง ความสำคัญของสหกรณ์ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ
4. กิจกรรมกลุ่ม ระดมสมอง
5. การนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

7.3 การประเมินหลังเรียน

1. ทำแบบทดสอบหลังเรียน เรื่อง สหกรณ์พอเพียง

7.4 การประเมินชิ้นงาน / ภาระงาน (รวบยอด)

ให้นักเรียนนำเสนอองค์ความรู้เรื่อง สหกรณ์ โดยนำเทคโนโลยีหรือรูปแบบการนำเสนอต่างๆ มาใช้ตามความถนัด

แบบประเมินผลงานภาระงาน / ชิ้นงาน

รายการประเมิน	คำอธิบายคุณภาพ / คะแนน			
	ดีเยี่ยม (4)	ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)
1. การใช้ทักษะในการแสวงหาความรู้	มีการระบุถึงการใช้แหล่งการเรียนรู้ในการศึกษาค้นคว้าเรื่องสหกรณ์ มากกว่า 3 แหล่งการเรียนรู้ขึ้นไป	มีการระบุถึงการใช้แหล่งการเรียนรู้ในการศึกษาค้นคว้าเรื่องสหกรณ์ จำนวน 2 แหล่งการเรียนรู้	มีการระบุถึงการใช้แหล่งการเรียนรู้ในการศึกษาค้นคว้าเรื่องสหกรณ์ จำนวน 1 แหล่งการเรียนรู้	ไม่มีการค้นคว้าจากแหล่งเรียนรู้ใดๆ
2. การใช้ทักษะกระบวนการแก้ปัญหาในการทำงาน	บรรยายถึงการนำหลักสหกรณ์มาใช้ในการแก้ปัญหาเศรษฐกิจอย่างมีขั้นตอน ดังนี้ 1. การสังเกต 2. การวิเคราะห์ 3. การสร้างทางเลือก 4. การประเมินทางเลือก	นำหลักสหกรณ์มาใช้ในการแก้ปัญหาเศรษฐกิจแต่ขาด 1-2 ขั้นตอน	นำหลักสหกรณ์มาใช้ในการแก้ปัญหาเศรษฐกิจแต่ขาด 3 ขั้นตอน	ไม่มีการนำหลักสหกรณ์มาใช้ในการแก้ปัญหาเศรษฐกิจ
3. รูปแบบการนำเสนอผลงาน	มีความพร้อมในการนำเสนอ และองค์ประกอบผลงานประกอบด้วย 1. เนื้อหา ข้อมูลครบถ้วน 2. รูปแบบการนำเสนอมีความน่าสนใจ 3. มีความคิดสร้างสรรค์	มีความพร้อมในการนำเสนอ แต่ผลงานขาด 1 องค์ประกอบ	มีความพร้อมในการนำเสนอ แต่ผลงานขาด 1-2 องค์ประกอบ	ไม่มีความพร้อมในการนำเสนอผลงาน
4. คุณธรรมและลักษณะนิสัยในการทำงาน	ด้านการทำงานร่วมกัน นักเรียนทุกคนในกลุ่มช่วยกันระดมสมองในการคิดประเด็นปัญหาในการวางแผนการ	ด้านการทำงานร่วมกัน นักเรียนบางคนอย่างน้อย 4 คนให้ความร่วมมือในการคิดแก้ปัญหาการวางแผนการ	ด้านการทำงานร่วมกัน นักเรียนบางคนอย่างน้อย 3 คนให้ความร่วมมือในการคิดแก้ปัญหาการวางแผนการ	ด้านการทำงานร่วมกัน นักเรียนบางคนอย่างน้อย 2 คนให้ความร่วมมือในการคิดแก้ปัญหาการวางแผนการ

	ทำงาน	แผนการทำงาน	แผนการทำงาน	แผนการทำงาน
5. ใช้พลังงานทรัพยากรในการทำงานอย่างคุ้มค่าและยั่งยืน	1. เลือกใช้วัสดุตกแต่งที่หาง่ายในท้องถิ่น 2. วัสดุตกแต่งเหมาะสมกับรูปแบบการนำเสนอ 3. วัสดุตกแต่งไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม	ปฏิบัติได้ 2 ข้อ	ปฏิบัติได้ 1 ข้อ	ไม่สามารถปฏิบัติได้

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
17 – 20	ดีมาก
13 – 16	ดี
10 – 12	พอใช้
1 – 9	ปรับปรุง

8. กิจกรรมการเรียนรู้

กิจกรรมที่ 1 เรื่อง วิเคราะห์ปัญหาเศรษฐกิจ

(การจัดการเรียนรู้แบบระดมสมองและกิจกรรมกลุ่ม) เวลา 1 ชั่วโมง

1. ครูตั้งคำถามว่า “ประเทศไทยกำลังประสบปัญหาเศรษฐกิจ เพราะเหตุใด” เพื่อเชื่อมโยงเข้าสู่การทำกิจกรรมกลุ่ม

2. ครูให้นักเรียนจัดกลุ่มออกเป็น 6 กลุ่ม กลุ่มละ 5-7 คน จากนั้นให้นักเรียนนำภาพข่าวที่ครูมอบหมายให้นักเรียนสืบค้นจากคาบที่แล้ว เลือกข่าวเศรษฐกิจ 1 ข่าว แล้วร่วมกันวิเคราะห์หัวข้อดังนี้

- จากข่าวเศรษฐกิจที่นักเรียนเลือก สาเหตุปัญหาทางเศรษฐกิจเกิดขึ้นมาจากสาเหตุใด
- นักเรียนคิดว่า ปัญหาเศรษฐกิจที่นักเรียนเลือก ส่งผลกระทบต่ออย่างไรบ้างต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศ
- ปัญหาเศรษฐกิจนั้น สามารถใช้ระบบสหกรณ์แก้ไขได้อย่างไรบ้าง

3. ครูสุ่มถามความรู้จากนักเรียนแต่ละกลุ่มจากการที่นักเรียนได้วิเคราะห์ร่วมกัน เกี่ยวกับเรื่องปัญหาเศรษฐกิจและร่วมกันสรุปสาระสำคัญของปัญหาทางเศรษฐกิจ

กิจกรรมที่ 2 ระบบสหกรณ์

(การจัดการเรียนรู้แบบอธิบายและกิจกรรมกลุ่ม)

เวลา

2 ชั่วโมง

1. ครูตั้งคำถามจากการทำกิจกรรมในคาบที่แล้ว เพื่อกระตุ้นความสนใจและเกิดความเข้าใจที่ถ่องตนของนักเรียน เช่น

- ปัญหาเศรษฐกิจของประเทศไทยมีพื้นฐานมาจากสาเหตุใด
- นักเรียนมีแนวทางในการนำหลักสหกรณ์มาใช้แก้ไขปัญหาเศรษฐกิจอย่างไรบ้าง

2. ครูอธิบายถึงระบบของสหกรณ์ ดังนี้ ที่มาของสหกรณ์, รูปแบบของสหกรณ์, ความสำคัญของระบบสหกรณ์ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ

3. จากนั้นครูให้นักเรียนจัดกลุ่มออกเป็น 6 กลุ่ม กลุ่มละ 5-7 คน แล้วส่งตัวแทนออกมาจับฉลากเพื่อรับหัวข้อประเภทของสหกรณ์ ซึ่งประกอบด้วย

- สหกรณ์การเกษตร - สหกรณ์นิคม - สหกรณ์การประมง
- สหกรณ์ร้านค้า - สหกรณ์ออมทรัพย์ - สหกรณ์บริการ

4. ครูมอบหมายให้นักเรียนร่วมกันศึกษาความรู้เพิ่มเติมจากแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ เช่น ห้องสมุด สืบค้นทางอินเทอร์เน็ต ในประเภทสหกรณ์ที่นักเรียนได้รับ ตามหัวข้อดังนี้

- ที่มาของสหกรณ์
- รูปแบบของสหกรณ์
- ความสำคัญของสหกรณ์

5. ให้สมาชิกในกลุ่มร่วมกัน คิดวิเคราะห์ และสืบค้นข้อมูล ประเภทของสหกรณ์ที่กลุ่มนักเรียนได้รับ และเตรียมพร้อมนำเสนอหน้าชั้นเรียนในคาบต่อไป

กิจกรรมที่ 3 เรื่อง สหกรณ์พอเพียง

(กระบวนการปฏิบัติ)

เวลา

2 ชั่วโมง

1. นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอประเภทของสหกรณ์ที่ได้รับหน้าชั้นเรียน เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนความรู้

2. ครูนำอภิปรายให้นักเรียนประมวลความรู้ที่ได้รับจากการนำเสนอหน้าชั้นเรียน โดยให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายภายในกลุ่ม มีการระดมสมอง และนำความรู้ จากที่เพื่อนร่วมชั้นออกมานำเสนอ ตามหัวข้อดังนี้

- ที่มาของสหกรณ์แต่ละประเภท
- รูปแบบของสหกรณ์แต่ละประเภท
- ความสำคัญของสหกรณ์แต่ละประเภท
 - สหกรณ์แต่ละประเภทส่งผลอย่างไรต่อระบบเศรษฐกิจของประเภท

3. ครูมอบหมายให้นักเรียนออกแบบการนำเสนอการประมวลผลความรู้ดังกล่าว ในรูปแบบต่างๆ โดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างสร้างสรรค์และเกิดประสิทธิภาพสูงสุด และนำเสนอแบบการจัดนิทรรศการ หัวข้อ “สหกรณ์พอเพียง”ในคาบต่อไป

4. นักเรียนนำเสนอแบบการจัดนิทรรศการภายในห้องเรียน ซึ่งจะทำให้นักเรียนได้พัฒนาความคิด มีการวางแผนการทำงาน เกิดการทำงานแบบร่วมมือ ตลอดจนพัฒนาความคิดสร้างสรรค์จากการจัดนิทรรศการ

9. สื่อ / แหล่งการเรียนรู้

9.1 สื่อการเรียนรู้

- 1. หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐาน เศรษฐศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6
- 2. ใบงาน
- 3. การนำเสนอผลงานของนักเรียน
- 4. การจัดนิทรรศการ

9.2 แหล่งการเรียนรู้

- 1. ห้องสมุดในโรงเรียน
- 2. แหล่งข้อมูลสารสนเทศ
- 3. สอบถามจากผู้รู้ / ผู้เชี่ยวชาญ

บันทึกหลังการใช้หน่วย

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อผู้จัดทำ.....

(.....)

เอกสารประกอบ

แนวทางการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

1. ผู้สอนนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

หลักพอเพียง ประเด็น	พอประมาณ	มีเหตุผล	มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี
เนื้อหา	สอดคล้องกับมาตรฐานและตัวชี้วัดตามหลักสูตรกำหนด	เพื่อให้การสอนบรรลุตามมาตรฐานและตัวชี้วัด มีลักษณะพึงประสงค์ตามที่หลักสูตรกำหนด	วิเคราะห์หลักสูตร เนื้อหา ออกแบบและจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้ครบถ้วนตามสาระการเรียนรู้
เวลา	ใช้เวลา 5 ชั่วโมง จัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับระดับและกระบวนการเรียนรู้ของนักเรียน	เพื่อให้สอนครบถ้วนตามเนื้อหาสหกรณ์พอเพียง	วางแผนและกำกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้เวลาเรียนตรงตามที่กำหนด
วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	ใช้กระบวนการกลุ่ม / กระบวนการปฏิบัติที่สอดคล้องกับมาตรฐานตัวชี้วัด และวัยของผู้เรียน	เพื่อให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการทำงานกลุ่ม / กระบวนการปฏิบัติ ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ การคิดอย่างสร้างสรรค์	วางแผนอย่างรอบคอบ ระมัดระวังในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้นักเรียนได้เรียนรู้ อย่างเต็มความสามารถและศักยภาพของตนเอง
แหล่งการเรียนรู้	จัดให้นักเรียนใช้ห้องสมุดในโรงเรียน ใช้แหล่งการเรียนรู้ท้องถิ่นและชุมชน สอบถามจากผู้รู้ หรือ ผู้เชี่ยวชาญ	เพื่อให้ให้นักเรียนได้ใช้แหล่งการเรียนรู้ใกล้ตัว สามารถหาได้ง่าย ประหยัด และปลอดภัย	นักเรียนใช้แหล่งการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเอง ครอบครัว และชุมชน
สื่อ / อุปกรณ์	ใช้วัสดุ อุปกรณ์ที่มีอยู่ในท้องถิ่น ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมและคุ้มค่า	เพื่อให้เกิดความสะดวก และเป็นการเพิ่มมูลค่าของวัสดุ / ผลผลิตต่างๆที่มีอยู่ในท้องถิ่น และวัสดุเหลือใช้ที่สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ได้อีก	- จัดเตรียมและใช้สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ที่มีอยู่ในท้องถิ่น เพียงพอกับผู้เรียน - จัดทำใบความรู้ ใบงานให้พร้อมก่อนการจัดการเรียนรู้
การประเมินผล	ครูใช้เครื่องมือและวิธีการวัดผลที่ถูกต้อง เหมาะสม	เพื่อตรวจสอบความรู้ ความเข้าใจ และการพัฒนาการเรียนรู้	ใช้วิธีการวัดผลตามสภาพจริง และทุกคนมีส่วนร่วมในการ

	และสอดคล้องกับตัวชี้วัด	ของนักเรียนตามตัวชี้วัด	วัดผล สะท้อนผลการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ และนำไปพัฒนาการเรียนรู้ครั้งต่อไปได้
ความรู้ที่ครูจำเป็นต้องมี	รอบรู้ เรื่องหลักสูตร เนื้อหา รอบคอบในการวางแผน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้เหมาะสมกับนักเรียน โดยใช้กระบวนการวัดและประเมินผลที่หลากหลายตรงตามสภาพจริง		
คุณธรรมของครู	<ul style="list-style-type: none"> - ใช้หลักความยุติธรรม ความรับผิดชอบ การมีวินัยในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ - มีความซื่อสัตย์สุจริตในการแก้ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน - มีความรับผิดชอบต่อตนเอง และส่วนรวม 		

2. ผลที่เกิดกับผู้เรียนสอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

2.1 ผู้เรียนได้เรียนรู้หลักคิดและฝึกปฏิบัติ ตามหลัก 3 ห่วง 2 เงื่อนไข ดังนี้

	พอประมาณ	มีเหตุผล	มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี
หลักพอเพียง	- นักเรียนได้ปฏิบัติงานเหมาะสมกับวัยและศักยภาพของตนเอง รู้จักเลือกใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้อย่างเหมาะสม	- เพื่อให้ นักเรียนรู้จักการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ - นักเรียนเกิดทักษะการทำงานกลุ่ม - นักเรียนเกิดกระบวนการคิดวิเคราะห์ในการทำงาน	- เกิดความภาคภูมิใจในตัวเอง นักเรียนเกิดการเรียนรู้และวางแผนการทำงานอย่างรอบคอบโดยยึดหลักความประหยัดและปลอดภัย
ความรู้	ที่มาของสหกรณ์ รูปแบบของสหกรณ์ ความสำคัญของสหกรณ์ กระบวนการของระบบสหกรณ์ ความสำคัญของระบบสหกรณ์ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ		
คุณธรรม	มีความซื่อสัตย์ อดทน รับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย มีความสามัคคี และประหยัดคอดออม		

2.2 ผู้เรียนได้เรียนรู้การใช้ชีวิตที่สมดุลและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงใน 4 มิติ ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ดังนี้

ด้าน องค์ประกอบ	สมดุลและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆ			
	วัตถุ	สังคม	สิ่งแวดล้อม	วัฒนธรรม
ความรู้	- รู้หลักของระบบ สหกรณ์ - ที่มาของสหกรณ์ - รูปแบบของสหกรณ์ - ความสำคัญของ สหกรณ์	เกิดการเรียนรู้การ ทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม	เรียนรู้เหตุการณ์ที่ เกิดขึ้นในปัจจุบัน และสามารถนำระบบ ระบบสหกรณ์มาใช้ ในการแก้ไขปัญหา	แลกเปลี่ยนแนวคิดใน การทำงานร่วมกัน โดยใช้หลักเศรษฐกิจ พอเพียง
ทักษะ	เลือกรูปแบบการ นำเสนอ โดยใช้ ทรัพยากรอย่างรู้คุณค่า	ปฏิบัติงานร่วมกันตาม บทบาท และหน้าที่ มี การแบ่งปันข้อมูล ข่าวสาร ในการทำงาน ร่วมกัน	นำทรัพยากรที่มีอยู่ใน ท้องถิ่น มาประยุกต์ ใช้ในการนำเสนอให้ เพื่อเกิดประสิทธิภาพ สูงสุด	มีรูปแบบการนำเสนอ ที่มีเอกลักษณ์และมี ความคิดสร้างสรรค์ ตลอดจนอนุรักษ์ ศิลปวัฒนธรรม ท้องถิ่น
ค่านิยม	ตระหนักถึง ความสำคัญของ สหกรณ์ในการแก้ไข ปัญหาเศรษฐกิจ	เห็นคุณค่า เกิดความรัก ความสามัคคี มีความ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ช่วยเหลือซึ่งกันและ กัน	เกิดจิตสำนึกในการ อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และการใช้ทรัพยากร อย่างรู้คุณค่า	เกิดความตระหนักใน การเลือกใช้ทรัพยากร อย่างรู้คุณค่า ตลอดจน อนุรักษ์วัฒนธรรม อย่างยั่งยืน